

Raadsbesluit

Nummer **016**

B&W	16-02-2016
Raadscommissie	08-03-2016
Gemeenteraad	23-03-2016
Portefeuillehouder	E. Hercules

Startnotitie Cultuurvisie 2016

De procedure en doel van de cultuurvisie die in 2016 wordt ontwikkeld zijn vastgelegd in een startnotitie die ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad

Doelenboom

Programma	6	Samen beleven en bewegen
Maatschappelijk doel	6.1	Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

dat cultuur belangrijk voor Texel omdat het inwoners en toeristen kansen biedt om actief en passief deel te nemen, ons eiland verlevendigt en bijdraagt bij aan de leefbaarheid en het welzijn.

Besluit

de Startnotitie voor de Cultuurvisie 2016 vast te stellen.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare vergadering van 23-03-2016,	
De griffier,	De voorzitter,
	
Zaaknummer 923598	

Bijlagen

1. Startnotitie Cultuurvisie 2016

Startnotitie Cultuurvisie 2016

Inhoudsopgave

A.	Inleiding	5
B.	Aanleiding.....	5
C.	Relatie met andere dossiers.....	6
D.	Doel van de nieuwe cultuurvisie.....	6
E.	Thema's, waarover gaat de cultuurvisie?	7
F.	Proces, hoe maken we de nieuwe cultuurvisie?	8
G.	Stappenplan	9

A. Inleiding

Deze startnotitie is de eerste stap om te komen tot een nieuwe cultuurvisie. De startnotitie schetst de aanleiding, doel en op welke wijze deze cultuurvisie tot stand komt. Het wat (visie, programma) en hoe (instrumenten) wordt beschreven in de cultuurvisie zelf.

Vertrekpunt

- a. Cultuurvisie **Stroomlijnen 2007**
- b. De opmaat naar cultuurvisie **Cultuureiland Texel 2014**
- c. Collegeprogramma **Samen zelfstandig verder** met daarin:
 - Cultuurtoerisme als kans
 - Culturele evenementen
 - Musea zijn prima
 - Iedereen doet mee
 - Stimuleren van cultuur, beeldend t/m culinair
 - Verdienen met kunst en cultuur
 - Op cultuur wordt deze periode niet bezuinigd

Amibitie

Kwaliteit en diversiteit van cultuurbeleving op Texel vergroten en daarmee het sociaal-economische potentieel benutten.

We willen het Texelse aanbod (identiteit en uniciteit) op de kaart zetten, maar ook voor de Texelaars meer kwaliteit en diversiteit bieden. Hebben we hiervoor een cultuurpodium nodig? Op Texel hebben we geen achterland, een bredere kijk op de wereld te bieden is van belang. Cultuur geeft verdieping en heeft een positief effect op sociale ontwikkelingen.

B. Aanleiding

Waarom maken we een nieuwe cultuurvisie?

- De gemeente besteedt jaarlijks ruim 1 miljoen euro aan kunst en cultuur Texel. De inzet van dit geld wordt gebaseerd op het beleid dat de gemeenteraad daarvoor heeft vastgesteld. Een visie op de besteding van gelden is noodzakelijk.
- De gemeente Texel baseert zich bij de uitvoering van cultuurbeleid anno 2016 op de gedateerde beleidsnota *Stroomlijnen* uit 2007. Een actuele beleidsvisie die past bij de ontwikkelingen is noodzakelijk.
- De demografische ontwikkelingen, er is sprake van vergrijzing (meer oudere inwoners en minder jongeren), dit is niet opgenomen in het actuele cultuurbeleid.
- In het cultuurbeleid ontbreekt de sociaal-economische ontwikkeling, waarbij nadruk wordt gelegd op de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de burger. De samenleving en beleving van cultuur verandert; minder lidmaatschappen bij verenigingen, digitalisering en invloed social media.
- Er is steeds meer aandacht voor het thema duurzaamheid, dit speelt ook een rol in het gemeentelijk cultuurbeleid.
- Financieringen veranderen. Bij de invulling van het Texels cultuuraanbod kan ook een beroep gedaan worden op ondersteuning door STIFT en Texelfonds.
- Een aantal organisaties, zoals Artex Kunstenschool, Kopgroep Bibliotheken, Lokale Omroep, Historische Vereniging en ZOUT heeft kenbaar gemaakt dat zij zich met de gemeente wil beraden over toekomstige (gecombineerde) huisvesting.
- Ontwikkelingen bij culturele organisaties:
 - In 2007 was sprake van de Texelse Muziek- en Dansschool. Dat is nu Artex Kunstenschool Texel met een breder aanbod.

- Ook de naam en de rol van de bibliotheek is gewijzigd. In 2007 was sprake van de Stichting Openbare Bibliotheek Texel, sinds 2008 is de bibliotheek op Texel een basisbibliotheek en onderdeel van de Stichting KopGroep Bibliotheken. De rol van de bibliotheek is gewijzigd van alleen uitlener van boeken naar ondersteuning bij werken met nieuwe media, aanpak laaggeletterdheid. Het krijgt daarmee een belangrijke rol in het sociaal domein.
- Het aanbod van de Stichting Texels Museum (STM) is in de periode vanaf 2007 uitgebreid met de druk bezochte Vuurtoren. Het Maritiem en Jutters Museum uit 2007 is nu Kaap Skil.
- Er zijn nieuwe partijen (bijvoorbeeld: Klifhanger, Lange Juni, Sommeltjespop, Jazz on the Waves) die jaarlijkse subsidie aanvragen en/of ontvangen.

Wat als we niets doen?

De actuele gemeentelijke ambities zijn anders dan die in 2007. Bij het ontbreken van een actueel vastgestelde cultuurvisie bestaat het risico dat bij besluitvorming onvoldoende rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen.

C. Relatie met andere dossiers

Cultuur is verbonden diverse elementen in de Texelse gemeenschap en de gemeentelijke dossiers die daarbij een rol spelen zoals:

- Beleidsnota cultureel erfgoed (in ontwikkeling vaststelling gepland voor 2016)
- Beleidsvisie Evenementen 2016
- Beleidsnota Sport 2016
- Beleidsnota maatschappelijk welzijn, Samen leven op Texel 2013-2017
- Bestemmingsplannen
- Retailvisie (in ontwikkeling vaststelling gepland voor 2016)
- Toekomst onderwijs op Texel (2015)
- Nog te vormen Erfgoednota (in ontwikkeling vaststelling gepland voor 2016)

D. Doel van de nieuwe cultuurvisie

Met de nieuwe cultuurvisie willen we kaders en doelen vastleggen voor het gemeentelijk cultuurbeleid in de komende jaren. De nieuw vast te stellen visie gaat om:

- Het behouden en faciliteren en waar mogelijk uitbreiden van een divers cultureel aanbod op Texel.
- Het bevorderen van het cultureel welzijn van inwoner en toerist.
- Stimuleren van kwaliteit binnen de cultuursector.
- Stimuleren van artistiek talent.
- Stimuleren van toegankelijkheid van cultuur (zowel beleving als educatie) voor alle Texelaars.
- De betekenis van de cultuursector voor de economie van Texel.
- De rol van de jaarlijkse en eenmalige subsidies voor het cultuuraanbod op Texel.
- De rol van de gemeente bij de culturele evenementen voor toerist en Texelaar.
- Stimuleren van eigentijdse invulling en kruisbestuiving van kunst en cultuur.
- Herijken van het budget voor kunst en cultuur.

Diversiteit - Kwaliteit

De ambitie van de cultuurvisie wordt aangestipt in de interviews (zie cultuurmagazine) van 'bekende' Texelaars en de kaders uit het coalitieprogramma. Tijdens het proces wordt dit nader uitgewerkt. Welke maatschappelijke effecten willen wij met de beleidsvisie bereiken? Bij een verhoogde ambitie hoort mogelijk ook een verhoging van financiële middelen. Er wordt onderzocht of het bedrag per inwoner toereikend is. De (on)mogelijkheden daarvan worden in de beleidsvisie opgenomen.

De demografische ontwikkelingen worden als een feit beschouwd waarin kansen en bedreigingen liggen. De (on)mogelijkheden daarvan worden in de beleidsvisie opgenomen. Bijvoorbeeld: Artex richt zich ook op ouderen.

De culturele identiteit van Texel (tradities, ambachten enz.) willen we op de kaart zetten. Bijvoorbeeld: We zien graag dat jongeren het 'speulen' met 'Ouwe Sunder' omarmen. In de ontwikkeling van de beleidsvisie is de identiteit/uniciteit van de Texelse cultuur een aandachtspunt.

Eilandpositie

Doordat het achterland ontbreekt op Texel is, connectie zoeken naar de overkant en zorgen voor een divers aanbod van belang. De horizon en kijk op de wereld houden we daarmee zo breed mogelijk. In de cultuurvisie zijn dit aandachtspunten. Dit komt tot uiting in de kwaliteit en diversiteit.

Samenwerking met niet Texelse instellingen

Onderzoeken in hoeverre de connectie met de 'overkant' tav aanbod en educatie met 'overkantse' instellingen (b.v. Triade) kunnen realiseren. Ook de provincie kan in de educatie hierin een rol spelen. Tijdens het proces nemen we deze onderzoeksvraag mee.

De overtocht is een aandachtspunt als het gaat om avond voorstellingen aan de 'overkant', bij niet Texelse instellingen. De visie hierop en mogelijke uitwerkingen volgen uit de beleidsvisie.

Communicatie - Texel op de kaart

In hoeverre kan de gemeente op lokaal en nationaal niveau cultuur aanbieders (m.n. de kleine) faciliteren in het adverteren van het aanbod en daarmee een groter publiek te bereiken? Communicatie en marketing (Texel op de kaart) zal een aandachtspunt zijn in de ontwikkeling van de beleidsvisie.

Huisvesting

Faciliteren van verenigingen kan ook indirect bijvoorbeeld via huisvesting. Zonder zwembad kun je niet zwemmen. De uitwerking of een cultuurpodium gewenst is en/of noodzakelijk is een aandachtspunt in de ontwikkeling tot een visie. Huisvesting is niet noodzakelijk voor culturele uitingen, denk aan schilders in het veld.

De huisvesting van culturele instellingen is een apart proces. Op dit moment worden de kaders voor geschetst, de betreffende partijen worden daarin geconsulteerd en geïnformeerd. De visie en mogelijke uitwerkingen hierop worden in de beleidsvisie opgenomen.

E. Thema's, waarover gaat de cultuurvisie?

De cultuurvisie vertrekt vanuit Programma 6 in de gemeentelijke begroting - Samen beleven en bewegen

Doelenboom

Programma	6	Samen beleven en bewegen
Maatschappelijk doel	6.1	Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren
Beleidsdoel	6.1.3	Kunst en cultuur stimuleren
Operationeel doel	6.1.3.4	Cultuurnota 2015 ontwikkelen

Wat is cultuur?

Het begrip cultuur wordt in verschillende betekenissen gebruikt.

In brede zin wordt het gebruikt voor alles wat door de samenleving wordt voortgebracht zowel materieel als immaterieel; 'cultuur' wordt dan tegenover ['natuur'](#) gesteld.

In engere zin wordt de term gebruikt voor [ambacht](#), [kunst](#), [religie](#) en [wetenschap](#) (zoals [literatuur](#), [architectuur](#)). Voorbeelden van culturele uitingen zijn gewoonten en gebruiken in een land, kleding, feesten, voedselvoorziening en eetgewoonten.

Betekenis van cultuur

- Cultuur levert een bijdrage aan het sociaal welzijn van de inwoners (jong en oud). De inwoners van Texel hebben beperkte mogelijkheden om te profiteren van culturele voorzieningen aan de 'overkant' gebruik te maken.
- Cultuur is belangrijk voor het vestigingsklimaat op Texel.
- Cultuur heeft een economische potentieel voor de Texelse economie.
- Cultuur ondersteunt de ambitie een aantrekkelijk eiland te zijn voor Texelaars en toeristen.
- Cultuur vormt en stimuleert de Texelse identiteit.

Begrenzing cultuur

Wat valt onder cultuur? De begrenzing hiervan is moeilijk. In de cultuurvisie zal meer duidelijkheid komen over de breedte van cultuur. Er is een overlap met Erfgoed bijvoorbeeld. Archeologie valt onder de erfgoed, het beleid hierop wordt in de erfgoednota uitgewerkt.

Het gaat in deze cultuurvisie voor Texel dan om:

• Kunsten, beeldend, muziek, dans, theater literatuur	• Lokale Omroep
• Cultuureducatie	• Musea
• Bibliotheekwerk	• Immaterieel cultureel erfgoed, tradities
• Culinaire cultuur	• Geschiedbeoefening
	• Festivals en evenementen
	• Accommodaties

Daarbij wordt rekening gehouden met:

- a. De kaders die andere overheden stellen (Rijk, Provincie, regio)
- b. Een evaluatie van de huidige cultuurvisie: wat is er terechtgekomen van de in 2007 gestelde doelen?
- c. Relevante (maatschappelijke) trends die van invloed zijn op het culturele aanbod op Texel zoals de veranderingen in het sociaal domein, vergrijzing, groei van aanbod evenementen.

Deze cultuurvisie gaat niet over:

1. Materieel cultureel erfgoed
2. Archeologie, land en onderwater
3. Monumenten
4. Landschapsarchitectuur

F. Proces, hoe maken we de nieuwe cultuurvisie?

Werkwijze

1. Startpunt is de inventarisatie van de actuele stand van zaken:
 - a. wat is er gerealiseerd van de voorstellen Cultuurnota 2007;
 - b. ideeën en voorstellen uit Texel Cultureleiland 2014;
 - c. college raads/programma 2014-2018;
 - d. toepassing van Kernwaarden en Texelprincipes;
 - e. actuele situatie bij Texelse culturele organisaties, kansen en bedreigingen;
 - f. en trends en ontwikkelingen, lokaal, provinciaal en landelijk.
2. Omschrijving van culturele doelen voor de toekomst.
3. Wat gaan we doen om die doelen te bereiken.
4. Welke mogelijkheden bieden bestaande organisaties, is vernieuwing, aanvulling, aanpassing gewenst?
5. Hoe gaan we inspelen op vraag en aanbod in relatie tot demografische ontwikkelingen.
6. Actieplan met tijdspad en financiële gevolgen.

Met wie?

Het is belangrijk dat de nieuwe cultuurvisie over een stevig draagvlak beschikt. Daarom wordt gestart met een **beeldvormende publieksbijeenkomst**. Daarbij worden betrokkenen door een externe gespreksleider uitgenodigd een beeld te schetsen van de actuele culturele situatie en de gewenste culturele ontwikkelingen. Vervolgens wordt ambtelijk verder gewerkt met een **compacte projectgroep** die bestaat uit vertegenwoordigers van de adviescommissie cultuurbeleid, de “grote” culturele organisaties (Artex, STM en KopGroep Bibliotheek), culturele ondernemers en jongeren (via OSG De Hoge berg). Na de eerste bespreking van de cultuurvisie door het college wordt er een **inspraakmogelijkheid** georganiseerd. De resultaten van deze inspraak gaan via het college naar de raad.

Participatie - Begeleidingsgroep

Ook richten op de kleine spelers en commerciële spelers (boekhandels, andere musea, muziekverenigingen, toneelvereniging, young4ever?) in de cultuursector. En daarmee een breed draagvlak creëren. Ga naar de mensen/dorpen. Tijdens het proces en nemen we deze input ter harte. Meerdere publieksavonden zijn bedacht (zie g) Stappenplan), de invulling daarvan nog niet.

De eilandpositie heeft een effect op de cultuureducatie, een compensatie is cruciaal. Daarom is het ook nadrukkelijk de vraag om niet alleen OSG maar ook basis onderwijs in proces te betrekken. De opzet van participatie tijdens het proces is breed het basisonderwijs zal daar ook bij betrokken worden.

Onderzoeken welke stichtingen we kunnen betrekken bij de vorming van beleid en deze daarvoor uitnodigen.

Budget

De ontwikkeling van de Cultuurvisie 2016 wordt uitgevoerd in eigen beheer. Er zijn extra kosten voor inhuur van een externe gespreksleider, het consulteren van deskundigen en vormgeving en publicatie. Het gaat dan om circa € 3.000,- waarvoor dekking is binnen de begroting 2016.

G. Stappenplan

Voor de uitvoering van het voornemen om in 2016 een Cultuurvisie vast te stellen wordt het volgende stappenplan voorgesteld.

1. Vaststellen startnotitie

- Behandeling college op 16 februari 2016
- Behandeling met presentatie (met factsheet) in Raadscommissie op 9 maart of 5/6 april 2016
- Vaststelling Gemeenteraad op 23 maart of 20 april 2016

2. Beeldvormende publieksavond april / mei 2016

- Onder leiding van een externe gespreksleider wordt geïnventariseerd wat er leeft en welke culturele toekomstwensen er zijn. Een inspirerende avond waarbij een aantal cultuurmakers de avond aankleden met uitvoeringen die ons prikkelen. Denk bijvoorbeeld aan de eilanddichter e.a..

3. Ontwikkeling concept Cultuurvisie - april of mei 2016 t/m augustus 2016

- Op basis van resultaten van publieksavond, ervaringen andere gemeenten en interviews met betrokkenen en deskundigen wordt concept Cultuurvisie opgesteld in samenspraak met klankbord/begeleidingsgroep.

4. Informele avond met gemeenteraad.

- De bespreekt de concept cultuurvisie in een informeel overleg.

Extra Publieksbijeenkomst

Presentatie concept Cultuurvisie tijdens publieksbijeenkomst met de gemeenteraad.

5. Vaststelling Cultuurvisie

- Behandeling concept Cultuurvisie in college op 16 augustus 2016
- Ter inzage voor inspraak september 2016
- Reacties verwerken in een inspraaknotitie 1^e week van oktober 2016
- Inspraaknotitie voorleggen aan het college van B&W op 11 oktober 2016
- Raadscommissie 1 en 2 november 2016
- Vaststelling door gemeenteraad 23 november 2016

Interviews

Actualiseren van de interview magazine 'Cultuureiland Texel'. Hiervoor worden nog aanvullende interviews afgenomen.

Informatie naar de raad

Er zal regelmatig een raadsinformatiebrief aan de raad gestuurd worden over het verloop van het proces.

Vragen aan de raad

1. Kunt u zich vinden in de hierboven geschetste kaders/uitgangspunten?
2. Welke regierol ziet u voor de gemeente in de uitvoering van het cultuurbeleid; sturend, faciliterend of loslatend?
3. Heeft u nog wensen voor aanvullingen en aanpassingen?
4. Zijn er nog andere organisaties die u wilt betrekken?

Regierol gemeente

De raadscommissie geeft aan dat de gemeente vooral faciliterend is in de uitvoering en soms sturend (wat willen wij voor ons eiland) en vaak loslatend. Gemeente organiseert geen evenementen. Externe partijen elkaar laten stimuleren. Tijdens het proces wordt deze aanzet verder uitgewerkt. Het sturend vermogen van de gemeente ligt vooral in de visievorming voor bijvoorbeeld culturele educatie, de uitvoering daarvan ligt dan bij een culturele instelling.

Ledenaantallen van verenigingen

Hoe is de verhouding ledenaantallen van bijvoorbeeld Artex tov verenigingen. Artex heeft een educatieve taak, daar zijn docenten en financiële bijdragen voor nodig. De doorstroom naar verenigingen is hobbymatig/semi-professioneel en daarbij zijn docenten en daarmee financiële bijdragen laag. De doorstroom van verenigingen naar Artex geeft verdieping op vaardigheden. Kunt u zich vinden in het hierboven geschetste proces?

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 23 maart 2016,

De griffier,

MINUUT

De voorzitter,

MINUUT